

פרוטוקול מס. 19

מישיבת ועדת הכלכלה מיום שלישי, י"ד בסיון,
תשל"ד, ה-4 ביוני 1974, בשעה 13.30
=====

נכחו:

חברי הועדה

ש. תמיר - היו"ר
א. אנטובי
י. יודיק
א. לבבי
א. זילברברג
י. מודעי
פ. גרוסר
נ. קצב
ע. אמוראי
מ. חריש
י. שערי

כלכלן הועדה:

ד. לב

מזכיר הועדה

י. פלקסר

מוזמנים:

ויקטור שם-טוב - שר הבריאות
א. ידלין - מנכ"ל קופ"ח כללית
א. בס - הסתדרות הרוקחים
י. ברמן - " "
י. סלמן - רשות החברות
א. אטינגר - משרד המסחר והתעשייה
י. אהרליך - " "
י. פיינר - לשכת המסחר
צ. ישראל - "
פ. וייגוצקי - "
ד"ר א. קרלברק - "
מ. שומן - "
ד. מדגלית - "
פ. דגן - "
י. פלוקסר - "

רשם

"חבר המתרגמים בע"מ"

סדר היום

דיון בהקמת הבריה ממשלתית ליבואן ושיווק תרופות.

היו"ר ש. תמיר:

אני מקדם בברכה את שר הבריאות ואת כל האורחים שלנו. אוסיף, על דעתכם, ברכה לשר הבריאות עם הבחרו מחדש כשר הבריאות בממשלת ישראל, וניגש למלאכה שלנו. אני חושב שאנחנו סיימנו את הצגת השאלות, לפחות בסיבוב אחד ואולי לא יהיה צורך בעוד סיבוב, ודחינו את מתן המשך המענה להיום. אבקש תחילה את שר הבריאות להשמיע לנו את דברו.

א. ליבני:

יש לי רק שאלה אחת. אני מתלבט אם החברה הוקמה למטרות

יבוא או גם למטרות רכש מהיצור המקומי.

שר הבריאות ו. שמטוב:

אני קודם אענה לשאלתך, מר ליבני. אנחנו לא הקמנו חברת יבוא, כפי שזה פורסם בעתונות, אלא חברת רכש. הרכש הוא גם מתוצרת הארץ וגם מתוצרת חו"ל, באמצעות היבואנים, כפי שאמרת. אני מוכרח בכמה משפטים להגיב על דברי מר פיינר מלשכת המסחר. התרגשתי מאד מהדאגה להסכון שגילית להסכון בתקציב המדינה. אפילו, ברגע מסוים כששמעתי את ההופעה, שאלתי אותי מר פיינר הגיע לוועדה בתוקף יועץ הממשלה לעניני הסכון, עד כדי כך היה חלק גדול מדבריו מיועד לשכנע, ובמידה ואנחנו חוסכים או לא - איך אפשר להסוך.

אני גם אינני מוכן לקבל את מר פיינר כמומחה ליעול משרדי הממשלה. יש לממשלה ועדה בין משרדית ליעול המורכבת ממקומיים ומהנדסים והם היועצים שלנו באשר למה טוב ואיך צריך ליעל. גם בהפקיד של מגן על קופות החולים הקטנות זה לא דרוש מפני ששר הבריאות מגן על קופות החולים הקטנות - הוא הכתובת שלהם כדי שתוכלנה להתקיים ולספק שירותים.

אני האזנתי למר פיינר בהקשבה

רבה בתור נציג של לשכת המסחר, בתור מגן של אינטרסים לגיטימיים של הסוחרים והיבואנים. אני אחילם לאותן הנקודות שהעלית בקשר לכך.

אני נשאלתי ונתתי תשובה

ואחזור על התשובה הזו, והיא אצלי חד משמעית - אני אמרת שעל ידי הקמת חברת הרכש הזו אנחנו לא מתכוונים ולא נפגע באינטרסים לגיטימיים קיימים של סוחרים ויבואנים תרופות או ציוד רפואי, בשום פנים ואופן לא. יושב כאן גם האיש העומד בראש הרכש בקופת חולים, והוא יאשר זאת (אני מניח שגם היבואנים יאשרו זאת) שבעצם גם עכשיו קיימת מציאות אשר לפיה הצרכנים מזמינים את התרופות ואת הציוד ישירות מספקים ויצרנים בחו"ל, בעשרות מליוני לירות. אבל, העובדה היא שאף יצרן אחד אינו יכול להפיץ או להחזיר תרופה או ציוד בשוק בארץ, מבלי שיהיה מיוצג על ידי נציג שלו בארץ. נעשות עסקות של הזמנת סחורות במליונים של לירות והמיצג של החברה בחו"ל מקבל את האחריות שלו מהחברה שהוא מיצג בחו"ל ואנו איננו יודעים כמה הוא מקבל ומה הוא מקבל - זה לא עניננו. ז"א, גם עכשיו יש הזמנה וקניה של סחורות ותרופות וציוד רפואי על עשרות מליוני לירות, ישירות מפירמות בחו"ל והזכויות של היבואן המיצג שמורות לו, הוא מקבל את העמלה שלו.

אני בנקודה הזו רוצה להיות

בהיר מאד. ואני הוזר ואומר שהקמת החברה, כפי שאנחנו מתכננים אותה - כחברת רכש מיצרנים מקומיים ומיצרנים בחו"ל - תעשה בדיוק כפי שנעשה עד עכשיו לפני הקמת החברה כאשר האינטרסים הלגיטימיים של מיצגי היצרנים בחו"ל והיבואנים והסוחרים ישמרו ולא יפגעו בשום מקרה. אני קצת מתרעם על מר פיינר שהרשה לעצמו לבוא ולוועדה ולצטט מסמך של חוז דעת של רשות החברות הממשלתיות מלפני שלוש וחצי שנים (אינני יודע גם איך הגיע המסמך הזה לידינו).

היו בינינו לבין רשות החברות
דין ודברים וויכוחים ולמדנו את הבעיה והתייעצנו עם מומחים ואחרי זה
הגיש לנו ראש הרשות לחברות ממשלתיות חוות דעת מוסמכת בחתימתו, לא
מהחודש הזה ולא חודשיים מלפני החלטת הממשלה אלא לפני שנה. אני חושב
שזהו המסמך שמבטא את חוות הדעת של רשות החברות הממשלתיות בלא
דבר שהיא הגישה לפני שלוש וחצי שנים, לפני שבכלל באנו איתה בדברים.
הרשות לחברות ממשלתיות אינה פועלת לפי פקודתו של שר הבריאות. היא
רשאית בהחלט לבוא לפני ועדת השרים לעניני כלכלה, להציג את התנאים
שלה - היא חופשית לעשות זאת ואיש לא מנע ממנה לעשות זאת - ולהגיש
חות דעת אחרת. על פני הדעת הזאת שביקשתי לחלק אותה בין חברי הועדה,
חתום מר סלמן - איש לא אילץ אותו לעשות זאת.

איך יתכן, אם כן, לצטט חות
דעת מלפני שלוש וחצי שנים ולהתעלם מחות הדעת האחרונה של הרשות
לחברות ממשלתיות שהיא מה-18 למאי 1973, (בשנת חודשים לפני שהממשלה
החליטה להקים את החברה הזו). אני רוצה לשים דגש על כמה וכמה סעיפים
בחות הדעת של הרשות לחברות ממשלתיות שהוגשה לוועדה השרים לעניני
כלכלה ב-18.5.73. באותה חות דעת אומרת רשות החברות שבעקבות בדיקות
שנעשו ביוזמת ועדת היעול הבין משרדית, על ידי צוותים שהורכבו
מנציגים הממשלה הנוגעים בדבר (בריאות, אוצר ובטחון) וקופת חולים,
הומלץ להקים חברה משותפת לממשלה ולקופת חולים שתעסוק באספקה רפואית
וזאת על מנת לגרום להסבון ולפעול שיבואו מרכז האספקה.

בנוסף לנ"ל, ז"א לאחר שהומלץ
להקים את החברה, הציעה רשות החברות להרחיב את המסגרת ולכלול בין
הפקידי החברה המוצעת גם את הספול באכסון ובאספקה רפואית ובהנפקה
וזאת בנוסף לפעולות הרכש ובמקביל לבטל את קיומן של יחידות האספקה
הקיימות במשרד הבריאות וקופות החולים.

משרד הבריאות קיבל עקרונית
את עמדות הרשות לחברות ממשלתיות ולדעתו, מבחינה מעשית, ניתן להתחיל
בשלב ראשון את נושא הרכש בלבד ורק לאחר מכן, לאור הנסיון שיצטבר,
להרחיב את מסגרת פעולות החברה לשלביה הנוספים.

עכשיו אדוני, "לאור האמור לעיל
מסקנותינו - כותבת רשות החברות הממשלתיות - רשות החברות א) אנחנו
מתנגדת להקמת החברה בהתאם לתנאים המפורטים בהצעת ההחלטה ב) מוצע
שנציגים של הנהלות הסגל הרפואי ישתתפו בתכנון ההסדרים הארגוניים
לקראת הקמתה והפעלתה של החברה והרחבת תחומי פעולתה כאמור לעיל.
ג) במקביל ובהמשך להקמת החברה במישור הרכש, יעשו התכנון והכנות
להרחבת הפעילות בתחומי האכסון וההנפקה תוך ביטול קיומן הנפרד של
יחידות האספקה במשרד הבריאות וקופת חולים. לדעתנו יש לגרום לכך
כי קופת המעבר בה יפעלו במקביל החברות והיחידות לאספקה של שני
המוסדות, תהיה קצרה ככל האפשר על מנת שלא יגרמו להפרעות בנושא
אספקת התרופות. בתום שנה ידוה שר הבריאות על התפתחות העבודה"
וכן הלאה וכן הלאה.

יש פה הסכמה מוחלטת בתנאים
שאנחנו קיבלנו אותם של רשות החברות הממשלתיות להקמת החברה.

היו"ר ש. המיר: סליחה, מה בהתאם להחלטה
כל' 49 למעלה.

סלמן: החלטה כל' 49 זאת החלטה שכל
נושא שנוגע לחברה הממשלתית
שמובא על ידי איזה שהוא שר לוועדת שרים לעניני כלכלה, חייב להיות
מלווה בחוות הדעת של הרשות, אחרת הממשלה לא דנה בזה.

שר הבריאות ו. שמטוב:

ובכן, הועלה פה נושא המלאי.
נפלה פה מילה, אם אתם דוברים
מהשיבה הקודמת, "מלאי קטן" ו"מלאי גדול". כשאומרים מלאי קטן זה
מעורר כל מיני מחשבות וכמה חברי כנסת התפלאו בנושא זה. הבעיה
איננה מלאי קטן או מלאי גדול, אלא מהו באמת המלאי האופטימלי לפי
הצרכים והתנאים של אספקת תרופות וציוד רפואי בישראל. אם ניקח
בחשבון שמקורות האספקה מרוחקים, שדרך האספקה היא ימית בדרך כלל והיא
איטית ואפילו אספקה בדרך אוויר. אם ניקח בחשבון את המצב הבטחוני
המיוחד שמחייב אותנו להחזיק מלאי תרופות יותר גדול מאשר במדינות
במצבים אחרים, אז הבעיה היא איך לקבוע איך לתכנן החזקת מלאי
אופטימלי בהתאם לתנאים המיוחדים שלנו.

זו היא ועדת הכלכלה של הכנסת;
אני רוצה להפנות את תשומת לבכם לכך שהחשנת המלאי והחזקתו בתנאים
אלה עולה למוסדות שלושים עד ארבעים אחוז לשנה (זה כולל רביית, מבנים
לאכסנה, כח אדם) - 30% עד 40% משווי התרופות. תרופות זה דבר שכל
פעם מתחלף, המלאי מתיישן, יש בלאי של תרופות שאתה יכול להשתמש בהן
עד תאריך מסוים. אם בנוסף לכך יש החסנה כפולה, אז אחידות של מלאי
(ואינני אומר מלאי קטן או מלאי גדול) תכנון המלאי, יכול להביא
לחסכון של עשרות מליוני לירות.

אני מבקש מחברי הועדה שיתרשמו
מהמילה מלאי קטן שמדובר במלאי אופטימלי ומניעת כפילויות של כמה
וכמה מחסנים. אם נדבר על מלאי של ציוד וניקה בחשבון ~~המצב~~ אנחנו
נמצאים בהקופה של חידושים דינמיים מאד בציוד רפואי ומכשירים
מתוחכמים עולים הרבה מאד כסף וכל מוסד עכשיו מזמין בפירמה שתצא
תושב לנכון, אין סטנדרטיזציה וזה מחייב החזקת מלאי של חלפים.
גם בציוד, מלאי, מחסן אחיד ואחזקת מלאי מתוכנן, יכולים להביא לחסכון
של עשרות מליוני לירות.

אני דיברתי בפתיחתי גם על
סטנדרטיזציה של תרופות והדבר עורר התנגדות אצל כמה מחברי הועדה,
במיוחד שמתו לב שהבר הפנסיה ליבני אפילו אמר שאנחנו קצת לא רגישים
במידה מספקת לחיי אדם. אני רוצה להרגיע אותך ולומר שאני מדבר על
סטנדרטיזציה של תרופות במובן של אחידות, של רצפסורה בבתי החולים
של קופת חולים ובבתי החולים של הממשלה, ולא תרופות שונות (לפעמים
יש תרופה שמבחינת הרכבה היא אהת אבל מבחינת השם והאריזה היא שונה).
לא מדובר בכך שסתם נקבע רשימה מסוימת של תרופות ושאתה יהיה יותר
להזמין. ההרופות מוזמנות לפי עצות מומחים ורופאים והם מאד מאד
מתמצאים ויודעים מה יש בעולם, מה החידושים, ונציגי בתי החרושת
לתרופות באים ומציעים לרופאים והם רוצים להיות עם החידושים והם
מגישים לנו תביעות לתרופה זו וזו ונאנחנו מזמינים אותה.

ז"א, אין המצב כזה שבחברת
הרכש שתקום יהיה אי זה מנהל שהוא בעצמו יקבע את העניין, אלא,
אמרנו מפורשות - תהיה ועדת מומחים ~~בששתתפות~~ רופאים שהיא תקבע ותמליץ
ובהתאם לכך נעשה את הרכש. אבל, תהיה אחידות בתרופות בכל מוסדות
הרפואה בארץ.

הובעה פה דאגה לקופות החולים
הקטנות. אדוני היו"ר, פה יושב נציג קופת החולים הגדולה והוא יעיד
שאנחנו קיימנו עם קופת חולים שיהות ודינמים על הקמת חברת הרכש.
האמת היא שאני כשר בריאות חייב לדאוג שקופות החולים הקטנות
יוכלו להתחרות עם הגדולה בתנאים הוגנים שונים. זאת, מפני שאני
קיבלתי על עצמי אחריות בכנסת כאשר הבאתי את חוק ביטוח בריאות
ואמרתי שכל קופות החולים תוכלנה להתחרות על המבוטח שלהן בתנאים שונים.

ראיתי חובה לעצמי להגיע לכך, שכל קופות החולים תוכלנה להשיג את התרופות במחיר שווה. כל תרופה כל קופת חולים תקבל אותה באותו מחיר, והיא תשתתף בחברה בהון מניות בהתאם לכוחה. אם הייתי מטיל על קופ"ח "מכבי" שתשתתף בהון מניות של החברה כמשקלה של קופ"ח הגדולה - היא לא הייתה יכולה לגייס את הכסף. לא יהיה מצב שקופ"ח קטנה תקנה פנברג ב-300% יותר ביוקר מאשר אשר ידלין קונה בשביל קופ"ח שלו.

אז מי שפה הביע דאגה, מה יהיה עם קופות החולים הקטנות, חייב להמליץ ולתמוך בהקמת החברה. ולא להיפך.

נכון שפה נציגי הרוקחים -

זו בעיה קיימת. יש קופ"ח אחת,

מר אליהו בס:
לא אחת, חמש. "מכבי",
"אסף", "שקום",
ומשרד הבטחון, קופ"ח "עממית" ופקידי בנק דיסקונט. - זה ארבע קופות ומשרד הבטחון.

שר הבריאות ו. שם טוב:
יש כמה קופות חולים, שהמבוטחים שלהם רוכשים את התרופות באמצעות בתי המרקחת. והנה באתם ואמרתם, איך זה יהיה בבית מרקחת - יהיה יותר יקר. אז אם זה נכון מה שמר פיינר אמר, שכל מה שאנחנו מספרים שיהיה פה חסכון ושירד המחיר - אז שום דבר לא שווה. לא ישתנה המחיר. אז השאלה שלך יורדת. אותה קופ"ח שתקנה את התרופות באמצעות החברה, אם המחיר לא ישתנה, תקנה באותו מחיר שחמכור.

מר אליהו בס:
אבל היא לא רשאית לקנות, מכיון שאין לה מחסן.

שר הבריאות ו. שם טוב:
אולי אני לא מתבטא היטב. מר פיינר אמר, שכל מה שאנחנו אומרים, שע"י הקמת החברה נוכל להוזיל את קניית התרופות - המחיר יישאר כמו שהיה - אז אני אומר: זה לא מש"ה אז לחברה, לקופ"ח שלך אם תקנה אצלך או בחברת הרכש, אם המחיר לא ישתנה.

רציתי לומר, שמר פיינר, כשבנה פה הודעה שלא ישחנה בשום דבר המחיר, הוא לא אמר דבר נכון, כי אם לא ישתנה המחיר, לא חשוב אם קופ"ח "מכבי" תמשיך לקנות אצלכם. אבל אני חושש שישתנה המחיר. ואז אני מודיע לכם, רבותי, באמת זאת בעיה. צריך למצוא אפשרות לאפשר לקופ"ח "מכבי" להמשיך לספק את התרופות כפי שהיא רוצה לקנות את זה אצלכם, ושהמחיר יהיה אותו המחיר. צריך למצוא דרך לכך. אין לי עכשו חשובה לנושא הזה. רק החשובה שאני יכול כבר לתת לכם: אתם רוצים להיות חברים בחברה. החברה הזאת היא חברה לאספקה עצמית של מוסדות הרפואה. וזה אני אומר גם ללשכת המסחר: החברה הזאת שאנחנו מקימים היא איננה חברה שתעסוק ביבוא, במסחר לכל מי שרוצה לקנות תרופות. אנחנו הרי לא רוצים לבוא לא במקום היבואן ולא במקום הסוכן. אנחנו מקימים חברה לאספקה עצמית של אלה שצורכים - הצרכנים הציבוריים הגדולים של תרופות.

אתה הרי רוקח, ואתה כרוקח רוצה להיות שותף בחברה הזאת, ואני אומר: אתה בעינינו, אני כשר הבריאות - אינך צרכן של תרופות. אצלי יש קופות-חולים. לקופות החולים אני צריך למצוא דרך איך הוא יקנה ע"י השתתפותו בחברה את התרופה באותו המחיר. אני לא יכול להסכים שהסדרות הרוקחים או הרוקחים עצמם יהיו שותפים

בחברה הזאת. זאת היא חברה לאספקה עצמית של תרופות.

אד מה יהיה על אותם אלף,

מר אליהו בס:

אני אמרתי לך, אדוני, שזאת היא בעיה. אנחנו נצטרך לתת

שר הבריאות ו. שם טוב:

לה תשובה. התשובה לא תהיה שאתם תהיו שותפים בחברה. נמצא דרך אחרת, שקופ"ח "מכבי" אולי באמצעותך, אולי החברה תספק לך את התרופות. אבל אנחנו מקימים חברה של צרכני התרופות לאספקה עצמית של תרופות. כדי שיטלו לעצמם את התרופות שהם צורכים במחיר הזול ביותר.

מר בס, אני אינני יודע

מה התשובה, אני לא יכול לתת לך תשובה עכשו. אני רוצה להגיד לך, שאנחנו נשב יחד אתכם ונחפש דרך איך לפתור את הבעיה שלכם. אני בשום פנים ואופן אינני רוצה לברוח מהבעיה. הבעיה קיימת; בשבילי היא איננה הבעיה של הרוקחים בלבד, אלא היא בעיה של קופ"ח. קופ"ח "מכבי" חצטרך לבוא אלינו ולומר לנו: אנחנו רוצים להשתתף בחברה הזאת, אנחנו לא רוצים להשתתף. אם אנחנו רוצים להשתתף - אנחנו רוצים לרכוש את התרופות או לא רוצים לרכוש את התרופות. "מכבי" יכול לבוא אלי ולומר: אני לא רוצה לרכוש אצל החברה, אני הרגלתי את המבוטח שהוא הולך לבית מרקחת ומקבל שם את התרופות. אני רוצה להמשיך בשיטה הזו. הבעיה קיימת. נצטרך לבוא לקראת קופ"ח "מכבי" ולנסות לפתור אותה.

לשאלה אחת שלכם אני אתן

תשובה ברורה עכשו. אנחנו לא נוכל להכניס לחברה שלנו אלא רק צרכני תרופות גדולים. איך נפתור את הבעיה - אני משאיר אותה פתוחה גם פה בפני חברי הועדה. אין לי עוד פתרון.

קודם כל שתי הערות לדברים

מר י. סלמן:

שנאמרו פה ושלא נוגעים לנושא, אבל נאמר פה ע"י ח"כ ליכני, נאמרו פה סיסמאות כמו: הממשלה מכרה בפרוטות חברות, וכל החברות לא יעילות. אלף, לדבר בהכללות זה מאוד פשוט, אבל אני כמי שמטפל בעניין, מוכן, אם רוצים לקיים פה ברור קונקרטי לגבי חברה זו או אחרת, באיזה תנאים מכרו אותה או באיזו צורה הכניסו שותף מהחוץ - אני בהחלט מוכן לענות על השאלות ולעמוד בכל מבחן לגבי העסקות של הממשלה. הממשלה כשהיא נכנסת לחברות, היא לא נכנסת רק כשהמרכיב היחיד הוא מרכיב של רוחניות, אלא היא נכנסת בכדי לבצע מטרות לאומיות, כשרמת הסיכון היא גבוהה, וגורם פרטי אינו מוכן ללכת ולהסתכן. ובדרך כלל, רוב החברות הממשלתיות, חוץ מאותן חברות שהמטרה שלהן באמת ליצור תשתית ולהוציא את הכסף שמיועד להן - רוב החברות מצב העסקים שלהם דווקא עכשו לא רע. ואני מוכן למסור פרטים על כך.

עכשו, לגבי החברה הזאת היא,

כפי שהסביר שר הבריאות, היה צוות מיוחד של ועדת הייעול הבינ-משרדית, שהכין עבודה, ואנחנו קבלנו, לפי החפיקד המוגדר שלנו, את העבודה של הצוות; זה היה בסוף 1970. ושלחנו את הצוות הדעת שלנו על העבודה של הצוות גם לצוות עצמו, ליו"ר הצוות פרלס, סגן החשב הכללי, שלחנו את ההערות שלנו גם לשר הבריאות; ואמרנו שעל מנת שאנחנו ניתן חוות דעת חיובית, כשהנושא יבוא לדיון בפני ועדת תאום לענייני כלכלה, אנחנו מבקשים שיתמלאו תנאים מסויימים. ועד אז הצענו, שכל זמן שלא יתמלאו התנאים האלה, לא תוגש ההצעה לוועדת שרים לענייני כלכלה. ואכן, על הבסיס הזה קיימנו שורה של ברורים שלצערי, או לצערם של משרד הבריאות, זה לקח קצת זמן, מתוך סיבות אובייקטיביות. כך שאם הנושא מובא עכשו לדיון כאן או מובא לדיון לממשלה ולועדת השרים לענייני כלכלה רק לפני חודש - יכול להיות שאני לוקח על עצמי את האחריות לכך, מפני שהכנו כל מיני ניירות עבודה, והגשנו אותם למשרד הבריאות, וביקשנו שהדברים האלה יתקיימו קודם, לפני שהממשלה עומדת לקבל את החלטתה על הקמת החברה.

הנ"ל שצוטט כאן זה אותו נ"ר שהוגש בדצמ. 1971 למשרד הבריאות וגם לראש הצוות שעסק בנושא. ושם בצורה מאוד אובייקטיבית התייחסנו לכל סעיף וסעיף. למעשה, ניירות עבודה כאלה ניתן למצוא לגבי כל הצעה של הקמת חברה. חברות ממשלתיות בשנים האחרונות לא קמות כל כך כפי שקמו לפני 3-4 שנים, מכיון שתפקידנו לעמוד על המשמר ולהבטיח שאכן מתקיימים אותם תנאים על מנת שהחברה לוכל להצליח ולהשיג את הייעוד שלה. רק לאחר כל אותם בירורים שהתקיימו בינינו, בין הצוות ובין משרד הבריאות, ולאחר שסגרו פחות או יותר את אותם מרכיבים שביקשנו לסגור אותם, הוגשה הצעה בשיתוף איתנו לוועדת השרים לענייני כלכלה, בצרוף חוות הדעת החיובית שלנו. וגם לחוות הדעת החיובית הזאת עדיין העמדנו שורה של תנאים, שהמלצנו בפני ועדת שרים לענייני כלכלה. שהיא תאמץ גם את התנאים האלה.

כמו, למשל, אחד התנאים, שתקום החברה, לאחר שהיא תפעל שנה - הנושא צריך להיות מובא ע"י שר הבריאות לוועדת שרים לענייני כלכלה בכדי להבטיח שאותן פעולות שצריכות להעשות במערכות שפועלות עכשו בנושא ושצריכות להתמזג יחדו, אכן יתקיימו. וזה על מנת להבטיח שהחברה אכן תפעל ביעילות ותשיג את המטרות שלה.

עכשו בענין מבנה ההון. נשמע פה מספר, לפי דעת, קצת מוגזם. אנחנו מדברים על סדר גודל של הון מניות בערך בין חצי למליון ל"י ירכיבו את זה הצרכנים, (כמו יבואני המכוניות); הון המניות יחולק בהתאם להשתתפות של הגורמים שישתתפו בבעלות על החברה.

נשאלה פה גם השאלה לענין הרווחים - שוב, זה יהיה בהתאם ליחסי הבעלות. על מנת להבטיח שבאמת הכל יהיה בנוי במתכונת פיננסית סבירה, בהחלטה של הממשלה, מאחר שטרם גובש מה רמת ההשתתפות של כל אחד מהצרכנים בחברה הזאת - הסעיף הזה למעשה נשאר פתוח, וההחלטה אומרת, שזה ייקבע ע"י רשות החברות יחד עם משרד הבריאות, לאחר שיבוררו כל אותן נקודות ברמת ההשתתפות של כל הגורמים שישתתפו בחברה.

גם ענין המימון - בהחלטה של הממשלה נאמר שזה ייקבע על ידינו וע"י משרד הבריאות. אנחנו קודם כל רוצים לראות מה כל קופות החולים - מה רמת ההשתתפות שלהן, ובמפורש מוגדר שהמימון יהיה יחסי לגבי ההשתתפות של החברות, כלומר, של הצרכנים בבעלות על החברה. כך שאין פה - ברור שאחד המרכיבים זה מספר החברים - אין פה למעשה, מתכונת שהנה באה ממשלת ישראל והולכת לממן גורם זה או אחר. זה בדיוק התפקיד שאנחנו, כרשות החברות, שומרים עליו, שאם נכנסים לחברה בשותפות עם גורמים אחרים, שלא כל המסה תיפול על הממשלה. ואם קיימת כוונה כזאת, שבאמת הממשלה תיקח על עצמה מעל ומעבר באחוזי הבעלות שלה - אז צריכה להיות החלטה מוגדרת וברורה ומפורשת של הממשלה.

כאן ההגדרה אומרת שגם המימון, גם הבעלות על המניות - ייקבעו בהתאם לאותם קריטריונים של ההשתתפות בבעלות של כל הצרכנים.

היו"ר ש. תמיר:
אני חושב שמר סלמן צדק באמרו, שע"י גישה כללית, כוללנית, לא נגיע לגיבוש עמדה מוסמכת. ואני חושב שלאור החשובות של השר ומר סלמן מתבקשים מילואים לחומר שלפנינו. אני לפחות חש עכשו שגמרנו רובד אחד של ברור עקרוני, כללי לכאן ולכאן. וחסרים לנו נתונים. אנחנו עוד לא קבלנו את תזכיר החברה. בכל זאת את מבנה ההון - לא במובן של כמות - כמה הון בעלות, דעה, רווחים - איך זה מתחלק עפ"י ההצעה. איך תתחלק הבעלות על סוגי המניות השונים. החשובה להיום עוד לא הייתה מעודכנת לגבי האשראי - בחצי מליון או במליון ל"י לא יגלגלו את הכסף הגדול הזה שכולל רכישה בישראל. כאן מדובר על מאות מליוני ל"י

אני חושב שאותנו מעניין לא רק המסמך הסופי הזה. אותנו מעניין לאור ההצגות ששמענו, הספקות שהיו לרשות החברות, וההצעה המוקדמת, שהביאה לכך שמ-71 עד 73 העניין התעכב. כלומר, כששמעתם לראשונה שיש הצעה כזאת, ואמרתם: לא, אלא אם כן, או כן אבל. מה אמרתם. ואני מציע שנוסף למסמך הזה נשמע גם על הספקות האלה.

על יד השולחן הזה יש אנשים שבחלקם בעד, בחלקם נגד. אבל ברובם הם צדקנים - הם רוצים להשתכנע. אני מתרשם שר הבריאות חם לנושא והוא בטוח שזה טוב ליהודים ונכון ליהודים. יש פה אנשים שיש להם דעה אחרת. כל תפקידנו הוא לעומק, ואנחנו צריכים לעשות מלאכה יסודית. אז אני מבקש גם את אותה עמדה ראשונית להציג.

מספרים לגבי היבוא קבלנו עד עכשו רק באופן כללי. כמה זה רכש מקומי, כמה זה רכש חוץ, כמה זה באמצעות קופ"ח הכללית, כמה הממשלה, כמה קופות החולים, כמה הרוקחים? אני משוכנע שכאנשי מספרים, יש בידיכם נתונים. הבה נהא שותפים גם במידע הזה.

פ. גרופר:
המטרה להקמת חברה ממשלתית בדרך כלל, לפי מה ששמענו ולפי מה שאנחנו יודעים, זה מה שטוב לציבור. זוהי המטרה הראשונה. או מטרה שנייה, שהוץ פרטי או חברה פרטית - הסיכון הוא כל כך גדול - היא לא נכנסת לזה, ואז הממשלה מוכרחה להכנס. זה גם כן ברור, זוהי חובת הממשלה. כאן לא קבלנו שום הסבר. היו"ר שלנו כבר נכנס לעומק. אבל אני עוד לא שוכנעתי מה מטרת הקמת החברה ע"י הממשלה. עוד לא הסבירו לנו ועוד לא שכנעו אותנו שיש כאן מטרה שהיא לטובת הציבור. ומדוע? - קודם כל החלוקה. קופ"ח ב-65% הממשלה - 15%, נשאר עוד לשוק החופשי, לצרכנים החפשיים 20%. הם מאורגנים - 400,000 צרכנים מאורגנים דרך מבנה מסויים, שזה בתי מרקחת. גם נקודה זו - אדוני השר אמר כאן: זה נשאר פתוח. זאת אומרת, אלה שמאורגנים בקופ"ח כיום - אם תהיה חברה חדשה ממשלתית, תוקם ביחד או לא - יש להם את זה, זה לא ישנה. הממשלה, משרד הבריאות - ברור שיש לו את הקיום שלו. ברגע שמוקמת החברה, 400,000 צרכנים נשאר עוד פתוח. לעניות דעתי היו צריכים קודם כל - זה ממשלה, זה לא עסק פרטי - קודם כל היו צריכים לדאוג ל-400,000 צרכנים. להם היו צריכים לדאוג. ולא ששמעתי פה בקריאה ביניים, הם יבואו אלינו.

אנחנו חושבים שהממשלה היא לא מכשיר בכדי ליצור מצב בארץ שיבואו אל מישוהו. אנחנו רוצים ליצור בארץ הזו שאף אחד לא יבוא אל השני. שכל אחד ילך לאן שטוב לו. ברור שאם הממשלה יכולה ליצור כלי שהוא טוב לכולם - צריך לתת לה את הכל; שתעשה את זה. אבל עוד לא שוכנענו.

הרי 65% של קופ"ח, שמענו כאן בכמה ישיבות, שטוב להם. הם מייבאים לבד, הם קונים לבד, אולי הם שותפים בבתי חרושת, ואם כן - זה טוב מאוד. הם מייצרים לבד. המצב הוא אם כן, ש-65% טוב להם. 15% ממשלה מוכרחה להיות טוב - אם הוא לא טוב מישוהו אשם. מה שהממשלה עושה צריך להיות טוב. עכשו, בשוק החופשי, אילו היו מגיעות תלונות, והיו אומרים: רבותי, אי אפשר יותר לסבול את הנושא הזה. אנחנו משלמים וכו' - אז אני מבין, כבוד השר היה בא ואומר: רבותי, 400,000 צרכנים נאנקים, הם באו אלינו. אנחנו מוכרחים לפתור את הבעיה שלהם. אני מסכים שפה נאמר ושמעתי, שהם משלמים יזת ביוקר. אני מסכים שצריך למצוא דרך שלא ישלמו יותר ביוקר. אבל זה לא קרה. כאן כאילו כופים מלמעלה מין חברה שעוד לא הוכיחו לנו מה הטובה.

אם אינני טועה, לפי מידע שקבלתי, החרופות המקומיות זה בערך כ-150 מליון ל"ג, והיבוא בסה"כ בין 50-60 מליון. זה נכון? - אם זה גם כך, שיחסי הכוחות הם כאלה שהרוב המכריע מייצרים בארץ. אז מה טוב? - הרי זו תעשייה שלנו; משרד הבריאות יכול בהכוונה, יכול בתכנון עם התעשייה המקומית לדאוג לכל. הלא זו תעשייה שלנו, זו לא תעשייה בחו"ל שאנחנו לא יכולים להכתיב לה ולא יכולים להתייעץ איתה או לא יכולים לתכנן איתה יחד. אלה חברות שלנו, שאנחנו לפי המלאי, לפי הצורך, לפי כל צורך שהוא יכולים לתכנן אותה. לכן זו תעשייה מקומית. זאת אומרת שהכל מצטמצם מסביב ל-50-60-70 מליון ל"ג של היבוא, צריכים להשתלט עליו.

ולכן, אדוני היו"ר, אני חושב שאין לנו עוד זמן להכנס לפרטים, אני חושב שאנחנו קודם כל צריכים לשמוע הסברים, מה זה נותן. מה טוב כאן.

מר אשר ידלין: ראשית כל אני רוצה להגיד,

שקופ"ח כקופ"ח לא היתה יוזמת בכל התחום הזה. זה לא יוזמה שלנו. ואם העניין, למשל, שקט במשך שנתיים, אתם לא ראייתם שמישהו מקופ"ח התעורר ואמר: מדוע לא קמה החברה. הדבר היחידי שאנחנו מוכנים, וגם על זה היה ויכוח בקופ"ח, ודוקא אני הכרעתי בעד, כשפנתה אלינו קופ"ח מסוימת, ואמרה שהיא רוצה לרכוש דרכנו את התרופות, אני אמרתי לחברי ההנהלה שלי, שאנחנו לא יכולים כגוף ציבורי לא לתת להם. אנחנו חייבים לספק לה את התרופות שהיא צריכה.

יש לזה סיבה פשוטה ביותר, אנחנו מהווים 60% מרכישת התרופות. בצידוד אנחנו מהווים כ-50%. צידוד רפואי לסוגיו ולמיניו. ויש לנו מכאניזם כזה, שבמשך הרבה שנים השתכלל ורכשנו לעצמנו גם תעשיות גדולות וכבדות שעובדות אתנו במשותף, וכדאי להן לעבוד בגלל סדר הגודל הזה שאנחנו מדברים עליו וגם בגלל רכישה בקנה מידה גדול, והחזקת מלאי, וכל הדברים האלה שצריכים בזמן המלחמה - אני חושב שמחסני קופ"ח בזמן המלחמה הוכיחו את עצמם מבחינה זאת יותר מכל דבר אחר, לשרות כלל הציבור.

כשהממשלה לפני 4 שנים התחילה לחשוב בקטיגוריות של הקמת חברה כזאת, היו דיונים בקופ"ח, וקופ"ח הסכימה להצטרף לחברה הזאת מתוך הנחה שתוספת סדר גודל, וגם לקחת בחשבון את גידול הרכש בעתיד - עוד יוזיל וייעל יותר ממה שאנחנו עושים בעצמנו.

עכשו, אנחנו, כפי שאמרתי, רוכשים בערך כ-60-65%, זה מהווה בערך 100 מליון ל"ג בתרופות; וכ-70 מליון ל"ג בצידוד רפואי - אני מתאר לי שהצידוד הרפואי, לפחות בכסף יגדל מאוד השנה, אני מכיר את התקציב שלנו ב-74/75 - הרכש יגדל ב-60-70% רק השנה, מבחינת צידוד לסוגיו. המערכת שלנו, מכיון שהיא בנויה גם על חברות וגם על מרפאות בסדר גודל כפי שהיא בנויה, על 2 1/4 מליון נפש, ומרפאות בכל חלקי הארץ ובתי חולים לסוגיהם ולמיניהם - היא חולשת בטבע הדברים על כל השטח. וכמובן שלא כדאי לקופ"ח קטנה להקים מנגנון ולהתחיל לרכוש, והיא נזקקת למי שהיא נזקקת. אנחנו גם מספקים לכמה בתי חולים שלא שייכים לנו, במידה שהם רוצים את זה ודורשים את זה. גם לבתי חולים של הממשלה וגם לבתי חולים, נניח רוטשילד בחיפה.

ברגע שמועלית הצעה כזו כפי שמועלית כאן, אנחנו, אני אומר מראש, אני רואה כל דבר כזה באופן חיובי, כמו שכל שיחוף פעולה, עם הממשלה בודאי, אנחנו רואים את זה כדבר חיובי. לפחות מזמן שאני נכנסתי. אני יודע דבר אחד, אם אנחנו רוצים להגיע למינימום של ייעול של שירותי רפואה בכל תחום, בתחום הזה בודאי, אבל גם בתחומים אחרים: בריאות הנפש, ובתי חולים כלליים וטיפול פסיכיאטרי - כל מה שאתה יכול למנוע כפילויות, כל מה שאתה יכול לחסוך בו - טוב לעשות את זה.

גם בתחום הזה אנחנו ניגשים מאותה בחינה, ואם הממשלה תרצה לעשות את זה אנחנו ניתן יד. העובדה היא, עובדה זאת מדהימה אבל היא לא מיטשטשת ע"י זה שהיא מדהימה - שבכמה וכמה פריטים בבתי המרקחת עולה פי 2, פי 3, פי 4 ופי 5 - לא ב-10%, במאות אחוזים. מבחינה זאת את התשובה צריכים לתת בתי המרקחת - איך הם יכולים למכור פי 4 מאשר מוכרת קופ"ח.

מפני שהיא קונה את זה פי 4 יותר יקר.

_____:

מר אשר ידלין:
אני מכריז שכל קופ"ח, אם תקום החברה ואם לא תקום החברה - כל קופ"ח אחרת שתחצה לקנות מאתנו, להשתמש בשיקוטים שלנו - אנחנו ניתן לה לקנות. אתה תשאל אותי מה נעשה עם בתי המרקחת? - אני לא יודע, יהיה מי שצריך לבדוק מה לעשות עם בתי המרקחת. אני לא חייב לדאוג לבתי המרקחת. אני מקבל את משכורתך בעד זה שאני צריך לדאוג לשני מליון ורבע חברים של קופ"ח הכללית. ואם אותו ד"ר פרוידנטל רוצה לחסוך לחברי קופ"ח "מכבי" כך וכך ללחודש ולקנות אצלי - אם ירצה בזה - שיבוא. אני לא מתנגד לזה.

מבחינת הדאגה של ממשלת ישראל ומדינת ישראל - היא חייבת לדאוג לכלל האוכלוסייה. לכן זה מובן שהיא אומרת: אם יש פער כזה במחירים, בפריטים כאלה, שבהם קשה מאוד בלי התארגנות לדאוג להם, והיא רוצה לדאוג לכלל האוכלוסייה - זכותה. אם אתם שואלים אותי, ל-2 1/4 מליון חברי קופ"ח זה יביא יחסית הרבה פחות תועלת, מפני שאנחנו יכולים להוזיל בעוד 5%. מבחינת הממשלה ושר הבריאות - הם חושבים שזה כדאי, שיש חשיבות עצומה שגם אלה שנוזקים לשוק הפרטי בענין זה, או לשוק הממשלתי - יכול להיות שגם הממשלה קונה יותר ביוקר. אני חושב שהממשלה קונה יותר ביוקר מאשר אנחנו קונים. אני לא יודע בכמה אחוזים. אם היא חושבת שהיא יכולה לדאוג ע"י כך לכלל האוכלוסייה, חובתה לעשות את זה, ואנחנו נשתף פעולה, אם היא תרצה בזה.

אני רק רוצה להגיד שיהיה ברור, אם אנחנו נשתף פעולה, אנחנו נרצה להיות גורם ממדרגה ראשונה בענין הזה. אנחנו לא נסכים שייסבירו לנו, שמכיון שיש חברה ממשלתית, אני צריך להיות שם אני לא יודע מה. אנחנו לא נהיה שם פחות מ-50% בחברה. אין לזה שום הצדקה. אנחנו הגורם העיקרי בענין הזה. כל ההוכחות הן כאלה שיש לנו את כל המכשירים והאביזרים כדי לשרת את הענין הזה - ענין חשוב ממדרגה ראשונה, דווקא בגלל מה שאתם אומרים, שההצדקה היחידה היא שאתם מוכרים פי 4, ולכן אי אפשר לעשות חברה - זאת עוד לא שמעתי בימי חיי. אנחנו אם תהיה חברה כזאת, הפסיליטיז של קופ"ח והנסיון של קופ"ח יצטרך לעמוד לרשות החברה הזאת, ואנחנו נרצה להיות גורם מכריע בחברה הזאת, ואנחנו רוצים שיהיה לנו "סיי", אני חושב שזה יהיה לטובת החברה. זה שקוראים לזה חברה ממשלתית, זה עוד לא אומר, ידידי סלמן, שזה השיא של יעילות וידיעה איך לעשות דברים. היו דברים מעולם - גם כאלה וגם כאלה.

אז אם הצטבר נסיון אצל מי שהצטבר נסיון, צריך שהנסיון הזה יבוא לידי ביטוי גם בחברה החדשה. יש פקס-סדר גודל מסויים, אתה צריך לראות את זה גם בעתיד, כלומר, סדר הגודל הזה יגדל בקנה מידה די גדול, בתאוצה די גדולה. ואנחנו בהחלט מוכנים להיות שותפים בתנאים אלה לענין הזה. אני מבין את שר הבריאות שרואה באחד מחפיקידי להיות גורם מוסת ומיעל בתחום הזה. למרות זה שאני הייתי חי בשקט, ולא הייתי מעיר שום דברים מהיער אם הענין הזה היה נדחה.

אתם מגדירים כחברה ממשלתית גם חברה שלממשלה יש פחות

היו"ר ש. תמיר:

בהצעה החוק מוגדרת חברה
ממשלתית כשלממשלה יש למעלה

מר י. סלמן:

מ-50% של הבעלות או המניות.

מר אשר ידלין:

אני רק רוצה להגיד עוד
משפט אחד. אנחנו מעוניינים
וצריכים להיות מעוניינים. אבל כשאני אומר שאנחנו מעוניינים, זה לא
אומר שאנחנו מעוניינים בכל מחיר. בכל דבר צריך לבדוק את המחיר שלו.
אפילו את מחיר הדולר צריך לבדוק כשאתה מייצר משהו. זה שמייצרים בארץ
לבד זה עוד לא אומר שום דבר. ב-\$12 לא כדאי וב-\$6.5 כן כדאי. אז
אנחנו גם - בכמה תרופות יש יצור פנימי שלנו, וזה פשוט מגוחך שאתה קונה
ועולה ברבע המחיר, אז למה לא לעשות את זה. אבל אנחנו גם מעודדים את
התעשייה הישראלית. אנחנו מעוניינים בתעשייה הישראלית. הקניות בארץ ובחו"ל
של תרופות - קופ"ח קונה בחו"ל 50 מליון ובארץ 50 מליון בערך. ברכש
ציוד ואביזרים אנחנו קונים בחו"ל 50 מליון ובארץ 20 מליון. אז
אנחנו מעוניינים בעידוד התעשייה המקומית, כמובן אם היא מסוגלת להתחרות,
מסוגלת גם לעשות איזה "אינוביישן" ומחקר ולשפר ולייעל וכו'.

אני מתאר לי שבמשך הזמן

היחס ישתנה לטובת התעשייה הישראלית לעומת קניה מתוצרת חוץ.

א. ליבני:

דבר ראשון, אני בכל אופן
הייתי מציע לשר שמייצג את
הממשלה ולועדת השרים לענייני כלכלה, במקרה זה, לשקול מחפש את מבנה
החברה ואת . אני רואה פה ניגוד אינטרסים בין הממשלה לבין שאר
הגופים. לממשלה יש מדיניות, היא מעוניינת שתקומנה חברות, תרווחנה כסף,
תשלמנה מס הכנסה, היום יש מלווה מלחמה שכולם מעוניינים שילשמו אותו.
ומצד שני הולך ונעשה צמצום כל העניין, וחקום חברה שאני לא רואה בה
רווחים. זה ניגוד אינטרסים.

אינני רואה מדוע מקובל

שאיגודי צרכנים מתארגנים לצורך קניות משותפות, במקרה זה הממשלה היא
צרכן בכל בתי החולים, קופות חולים מעוניינות - שיתארגנו הן כגוף, אני
מכיר ארגוני קניות, של המושבים לפי אזורים בארץ, יש גם ארגוני קניות
של התאחדות בעלי התעשייה, ולשכת המסחר לנושא מסויים. למה הממשלה צריכה
פה להתערב כמממן. אז אני מבקש שיקול חדש.

דבר שני, זה לא מקרה ששאלת

לעניין תוצרת הארץ. כולנו היינו פה במחשבה שמדובר על יבוא. ועכשו יש
פה מוקש חדש, ששמו רכש משותף של תוצרת הארץ. אז אנחנו יודעים כמה
מפעלים יש בארץ, אמנם שמות המפעלים לא אומרים הרבה משום שאחד בלע את
השני, וכל אחד ממשיך לייצר את תוצרתו תחת שמות שונים, אבל יש הרגלים
בציבור, שכל אחד נגד כאב ראש: זה אומר בלי פלגין לא יעבור לו כאב הראש
וזה בלי אסיאלגאן - זה אותו מפעל היום, דרך אגב, וזה בלי אופטלגין.
עכשו, הרצפטורה האחידה בתוצרת הארץ תגרום בעיות עם התעשייה, אני לא יודע
למה. כל אשה אוהבת ליפסטיק מתוצרת אחרת, למרות שההרכב הוא אותו הדבר.
אז מחרתיים יאלצו את זה את הציבור. אז העניין של תוצרת מקומית זה דבר
חדש, לא שמענו את זה במקרים הקודמים.

אז השאלה היא, אם קם גוף

של צרכנים, הוא מחליט, הוא רוכש- לא רוכש, אבל בלי הממשלה. ואני רוצה
לומר מדוע אני היום חריף יותר מאשר בשבוע שעבר: היתה פה בשבוע שעבר
חברה ממשלתית בהון ממשלתי וציבורי משותף, שמענו דברים על צורת ניהול
עניינים בלתי ציבורי שזה זעזע אותנו. לא יצאנו עם זה לרחוב. אבל זה
אחד הפחדים בחברות ממשלתיות.

אני חושב שיש פה טעות גם בכל הנושא מבחינת - אולי מר ידלין יענה לי על זה - אני למשל, חבר בקופ"ח X. כשאני מקבל את התרופה שלי, אני רואה שעובדים בסניף הזה 4 רוקחים ורוקחות שמקבלים משכורת, ונותנים את התרופות או מכינים אותן, לפי הנושא. אני כבר לא יודע איפה הם נחשבים - אם הם נחשבים למחיר התרופה, אז יתכן שההבדל אינו גדול, בסופו של דבר, בתחשיב, בין קופ"ח לבית מרקחת. יתכן שפה "מכבי" צודקת - למה לה את כל העסק הזה. אבל אני רואה 4 רוקחים - אם שכרם הוא על חשבון הדפיציט השנתי שהממשלה צריכה לכסות, זה דבר אחד; הם נחשבים לעובדי קופ"ח. זאת קופ"ח, אז אם בסניף X יש ארבעה, אז בכל גוש דן, הייתי אומר, היא מחזיקה 20. אני לא יודע בכמה זה מתבטא בקופ"ח, ואם זה מצטרף למחיר התרופה או שזה מצטרף על חשבון המנגנון הכללי של קופ"ח. וזה ענין כלכלי מובהק.

א. אבטבי:
שאלה ראשונה שלי זהה למעשה עם שאלתו של מר ליבני. אני גם הבנתי מדבריו של מר ידלין וגם מהשר - שוכנעתי שיש לארגן את הנושא. אבל לא שוכנעתי מדוע הממשלה צריכה להיות שותפה בהקמתו. האם לא נעשתה בדיקה כלכלית אלטרנטיבית אם באמת אנשים, גופים יכולים להתארגן ולהקים להם חברה גג, או איך שיקראו לה, ויוכלו לארגן את הנושא הזה - כמו שהמשביר המרכזי מארגן יבוא, יצור עצמי, חסכון ייעול.

השאלה השנייה היא, אם בכל זאת מגיעים למסקנה להקים חברה ממשלתית, וזו האפשרות המועדפת שקיימת, לא יכולה להיות התשובה, שנושא בתי המרקחת אין לנו תשובה. זו בעיה. זה כבר בלתי אפשרי, וחייב להיות באיזה שהוא מקום פתרון לבעיה הזו, ואז אני יודע שהמסגרת כולה שלמה, ויש פתרון לכל הבעיות. ברגע שבעיה אחת, חוליה אחת לא מתקשרת, הרי המסגרת איננה שלמה.

א. זילברברג:
ובכן, הענין הועלה בפני הועדה בשלב של גמר. למעשה, כבר יש החלטה על הקמת החברה, לאחר ויכוחים וכו'. ועצם העובדה שקבלנו כאן ציטוט, זה רק מוכיח עד כמה שהענין עמד לויכוח. והגיעו למסקנה שעושים את הענין הזה. אבל יש ציבור שרואה עצמו נפגע בכל העסק הזה, וטוב עשה היו"ר שהעלה את הענין. אני חושב שאנחנו כועדה צריכים להתייחס לענין הזה. שמענו כאן את הענין, אני לא חושב שאנחנו מסוגלים בתוך השיחות שלנו להגיע למסקנה שכולם יהיו שבעי רצון. לו היו הולכים בכיוון הזה, אף פעם לא היו עושים שום דבר בארץ. מפני שבכל פעם יש ציבור שרואה את עצמו נפגע. צריכים לעשות את הכל להקל. מבחינת הדיונים שלנו, שמענו מכל הצדדים, ויודע שיש בעיה כאובה של הרוקחים, שצריכים למצוא את הדרך, ושמענו גם מהשר שמחפשים את התשובה. והתשובה צריכה להיות מעשית - שהם לא יתחסלו. ואני חושב שמבחינה זאת אנחנו כבר הגענו למין קונצנזוס של הבנה בענין זה. ואני חושב שאני כחבר הועדה צריך להיות משוכנע, יכול להיות שלי יש דעה כפרט - לא. אבל אנחנו נסכם את זה בינינו, אבל התשובה העיקרית המתבקשת אחרי ששמענו, זו תשובה בעד, מפני שהקופות הקטנות, שמענו שהן אוחזות הדבר כפי ששמענו מהקופה הגדולה. יש ביניהן הבנה ויש שילוב בתוך כל הענין הזה.

באלו אחוזים הממשלה צריכה להיות - אני לא מתאר לעצמי שלממשלה יש ענין בתוך איזה חברה. כנראה שבשלב ראשוני חייבים לתת. אנחנו הגענו לשלב של סיכומים, שמענו את כל הדעות, ואני חושב שהגיע הזמן שבישיבה הבאה נוכל להתקרב לסיכום, ולא ללמוד כל כך הרבה את הענין, אנחנו למדנו אותו כבר קצת, ובמילא לא נלמד אותו עד הסוף. אנחנו גם לא צריכים להכנס כל כך עמוק.

י. מודעי:
הייתי ברצון מקבל את הצעתו של עמיתי ולא נכנס כל כך

לענין, אילו הענין לא היה עקרוני. ואדוני השר, האמן לי, אני מכבד את היוזמה ונוטה לקבל אותה, כאשר אני שומע על חסכוניות אפשריים כל כך גדולים. אבל אני שואל את עצמי, למה דווקא בתרופות? - הרי יש יבוא של 3 מליארד לי בישראל. יש יצור תעשייתי של 17 מליארד לי. אני מבטיח לך אדוני השר, בכל ענף שתקום יוזמה בנושא של יבוא מרוכז וקניות מרוכזות יהיה חסכון באותו סדר גודל. מדוע לא במזון, מדוע לא בשעונים - אני יכול למנות לך את חצי המשק הישראלי. והשאלה הזאת המנקרת בראשי מהיום הראשון, מעלה אצלי אי אלו ספקות.

כמובן, אם התשובה היא יזמה

מבורכת של שר הבריאות, בניגוד לעמיתיו השרים, אז אני יכול לקבל ואני יכול לברך על הענין - יש שר המגלה יוזמה ומתחיל. אבל כשאני יודע שאין אף חברה ממשלתית מקבילה בתחום שזהו היעד שלה - אין אף חברה ממשלתית כזאת בין כל החברות הממשלתיות. היעדים שלהן הם יעדי פיתוח, קידום נושאים שהמשק החופשי לא מרים אותם. אז כל עוד לא שנינו את ההגדרה במדינת ישראל, שהמשק הוא חופשי, ואפילו אם זו קופ"ח הכללית החופשית, ובצדק אמר מר ידלין - אני לא כל כך צריך את העסק הזה, אני מסתדר יפה מאוד. אז כל עוד לא שונתה ההגדרה, והנימוק הוא חסכון - יש שטחים שבהם האנארכיה היא יותר גדולה, והחסכון גם בזלוטה וגם בכסף מקומי יכול להיות לאין שעור יותר גדול.

אני הולך יותר רחוק. אילו

לא היו נפגעים מהיוזמה הזאת, הייתי אומר: צריך לקבל אותה. כי כולה טובה, כולם נהנים, ואפילו אם זה חריג מעקרון, אולי זה חריג ראשון, אולי זה יומשך, בניגוד להשקפת עולמי. אבל ברגע שיש לי נפגעים, אי אפשר לעפות לסדר היום ולומר: אני מיטיב למשק ואני פוגע בחלק של המשק הזה. אין לנו עדיין משטר כזה שהרוב יכול לפגוע במיעוט. זה לא קיים עוד במדינת ישראל. לפחות לא בברכת הכנסת.

אז אני מוכרח לנסות לגלות

את המוטיבציות האחרות. ונדמה לי שאני רואה אותן. ואם אני טועה אני מתנצל מראש. כשאני רואה כסף ממשלתי יוזם פעילויות פיתוח משהוא השליט בנושא, אני במקרה שלא מסכים אומר, שלפי עניות דעתי זו טעותו של השר. אבל כשאני רואה כסף ממשלתי מתחבר לכסף לא ממשלתי - אינני יודע איך מר ידלין רוצה שנגדיר ציבורי, אני מוכן אבל לא ממשלתי. כשהכסף הלא ממשלתי הוא לא רוב שם, והבעיה בכלל איננה כסף, כי המליון לי הזה שבחברה לא מתחיל לפתור את בעיית המימון. זאת אומרת, הבעיה היא לא כסף; הבעיה היא שצריך להשתמש בחוק, להקים חברה שמאחריה יש ציבוי ממשלתי, כדי להשיג הישגים בשביל גוף שהרוב בו הוא לא ממשלתי - זה נדמה לי המפתח לענין.

אילו לפחות ישב פה בעל הבית

של אותו גוף ואמר: אני מוכרח את הענין, ואני נותן שרות ציבורי ממדרגה ראשונה, ובלעדיו השרות שלי לקוי - גם אז לא הייתי מוותר, בתור עקרון. אבל יושב מר ידלין ואומר: אני כמעט לא נזקק לענין, אצלי זה יהיה שולי. זאת אומרת, הוא לא זקוק לזה; הממשלה כבר הסברתי מדוע אינה זקוקה להדחף לנושא כזה. איש לא נהנה ברגע זה. את הנפגעים אני רואה כאן. אומרים לי: מי נהנה - המשק הישראלי. כבוד השר, אתה תצטרך לשכנע אותנו הפעם לא שהרעיון הוא טוב, אלא שהרעיון הזה הוא בעדיפות עליונה במשק הישראלי. בו צריך לפתוח בשביל לחסוך למשק הישראלי בהוצאות, שהציבור בסופו של דבר משלם אותן, אבל הציבור משלם כל קניה שהוא רוצה, בסופו של ענין זה אותו ציבור שלנו.

אני אמרתי את הדברים למרות

שאני יודע שנתקבלה החלטה ממשלתית על הקמת החברה. אני מציע לחברי בוועדה לבקש את ועדת השרים לענייני כלכלה החדשה, לפתוח מחדש את הנושא, לפי בקשת הוועדה, כדי לבדוק אם הניתוח שלי נכון או בקרוב נכון.

נדמה לי שצריך לערער על עצם ההקמה של החברה. וההזדמנות ניתנה, למרות שיש רציפות וכו' - אני לא יודע מה לגבי החלטות בוועדת שרים, אבל אני לא מדבר על הצד הפורמאלי, אני מדבר על הצד הענייני לגמרי. לבקש לפתוח את הנושא כדי לדון בו עוד פעם, ואני לא חושב שאני גליתי משהו שלא היה ידוע עד עכשו. אבל זו זווית הראיה הפשוטה, כפי שיכול לראות אדם שלא מצוייד אולי בכל הליקויים.

לענין המבנה. אני מבין שהעניינים עדיין לא גובשו, זאת אומרת, תזכיר תקנות של החברה הזאת, חלוקת ההון שלה, חלוקת השותפות שלה - עדיין אינם, הם בודאי בעיבוד. אז אינני יודע מדוע אנחנו מראש צריכים לקבל את העובדה שסקטור של המשק ייפגע. אולי אפשר במסגרת הזאת קודם כל לדאוג לסקטור הזה במשק.

אני הולך יותר רחוק. אנחנו דואגים להרבה סקטורים במשק על חשבון הציבור. הועדה הזאת פה אישרה מליונים, עשרות מליונים לסקטור כלשהו מכספי ציבור. אני לא מציע שנלך בדרך כזאת, אני לא חושב שהרוקחים זקוקים לענין הזה. אבל אני אומר, שאם במסגרת ההסדרים של החברה, שותפות בה, השתתפות בה, יצטרך הענין קצת לסבול, ונשיג רק 95% של היעילות המכסימלית האפשרית, ונוכל לדאוג לזה שסקטור גדול, מוכר, שאגב הוא נותן שרות כזה שקופות החולים לא יכולות לתת אותו. והוא לא יוכל לתת את השרות הזה. פרה לא נותנת חלב אם לא מאכילים אותה. אז אי אפשר לומר: את השרות שאתם בותנים, המשיכו לתת, אבל אנחנו נפגע בשליש או ברבע או בחצי מהמחזור של עסק פפגן ו-20% של כלל העסקים הזה.

זה בודאי לא מאוחר. אני אומר, שהרביזיה על כל הרעיון גם כן, לדעתי, בהמלצת הועדה לא מאוחר. אבל בודאי לא החלק הזה, שאנחנו נדאג לסקטור הזה.

אנחנו שמענו פה, אדוני השר, כמה הסתייגויות מקצועיות לעצם הרעיון הזה של סטנדרטיזציה ליכולת היישום. האם זה אפשרי - זה בעיקר דובר בציוד, כי אנשים פה העידו: יש לי את כל המיכון, תעשה סטנדרטיזציה, נצטרך לשנות את כל המיכון. האם זה טוב מהבחינה הרפואית לעשות סטנדרטיזציה של תרופות? והסבירו אנשי מקצוע ואמרו, זה לא טוב מפני שזה לא עונה על הבעיות הרפואיות, אנחנו צריכים את המגוון הזה. האם כבוד השר, נושא זה נבדק עד הסוף? היש בענין זה מסקנות, שתופסות, נגיד, על דעת רוב אנשי המקצוע.

היו"ר ש. תמיר:

אולי לה"כ זילברברג ברור כבר שי הסכמה כללית שתומכת בנושא, אינני יודע איך זה אצלי, עוד לא גיבשתי לי עמדה. למשל, ההערה של מר ידלין, שלא נהיה פחות מ-50% בחברה, והתשובה של מר סלמן שהם צריכים להיות לפחות 50% בחברה, וההכרזה של קופות החולים הקטנות, שכמובן שחלקן יהיה פרופורציונלי - לא מסתדר לי באחוזים.

ועוד לא פתרנו את בעיית החשבון של בתי המרקחת ושל היבואנים. אנחנו בחרנו בוועדה הקודמת ועדת משנה של חברי הכנסת אמוראי, אבטבי וגרופר. אני בקשתי שח"כ אמוראי ירכז את הועדה. ואנחנו נמשיך את הדיון באמצעות ועדת המשנה, שתביא בפנינו את ממצאיה והצעת מסקנותיה - כי זו הדרך היחידה, לאור העומס שרובץ על הועדה הזאת, ולאור האמביציה שלנו ללמוד דברים ביסודיות. ובזאת אנחנו נסכם בשלב זה את הדיון הכללי. אני מבקש את האורחים שבקשו להציג שאלות, להפנות אותן כבר באמצעות היו"ר ועדת המשנה אל הנוגעים בדבר, או אפילו להופיע ולהתייצב. לא גמרנו את הסדרה. ויחכן שנזמן עוד גם את האורחים לישיבה, לאחר בירורים פנימיים במסגרת הועדה.

מר י. פיינר:

היות ואנחנו החילוננו בהכנת סקר בנושא הזה; חלק מהעבודה כבר עשינו, וחסרים לנו נתונים ועובדות, וגם דוח"ון שאיך בידינו, שאפשר לקבל, שאינו סודי. רצינו לדעת אם את החומר הזה נוכל לקבל באמצעות ועדת הכלכלה.

היו"ר ש. תמיר:

אני מבקש לקבל פניה בכתב, ואנחנו נפנה אותה אל הגורמים הנוגעים בדבר. אני לא רואה סיבה שתהיה התנגדות. תודה רבה.

הישיבה הסתיימה בשעה 15.00